

Protocol
Informatieverstrekking
ouders met een verbroken
relatie SKO
West-Friesland

Inleiding

Elke school heeft ermee te maken: ouders met een verbroken relatie. Een verbroken relatie heeft veel impact op de betrokken ouders en leerling(en). In sommige gevallen kan het ook een grote impact op school hebben.

Ouders hebben volgens de wet allebei recht op informatie over hun minderjarige kinderen van mensen die beroepshalve met hun kinderen te maken hebben, zo ook van medewerkers van onze scholen. Dit recht blijft bestaan wanneer de relatie van ouders verbroken is of na een (echt)scheiding. De aard van de informatie die verstrekt kan worden is afhankelijk van de gezagsverhouding van de ouder(s) tot de leerling. Wanneer een ouder niet het ouderlijk gezag heeft, is het recht op informatie beperkter dan wanneer de ouder wel het ouderlijk gezag heeft.

Scholen mogen er in beginsel op vertrouwen dat de ouders elkaar, ook nadat de relatie verbroken is of nadat zij gescheiden zijn, informeren over de voortgang van het kind. Dit zijn zij wettelijk verplicht. Helaas weten we uit ervaring dat dit niet altijd het geval is. Dit protocol is opgesteld ter voorkoming van misverstanden ten aanzien van de rechten en plichten omtrent de informatievoorziening. In dit protocol is aangegeven op welke wijze, in welke situatie onze scholen handelen ten aanzien van de informatieverstrekking aan ouders met een verbroken relatie. Om in een oogopslag te kunnen zien welke ouder welke rechten heeft, kan op pag. 5 de schematische weergave worden geraadpleegd. Als bijlagen bij dit protocol zijn opgenomen de artikelen 377b, 377c en 377e uit het Burgerlijk Wetboek en een 'Vragenlijst ouders met een verbroken relatie, welke voorziet in het vastleggen van onderlinge afspraken tussen beide ouders in relatie tot de school.

Uitgangspunten

1. Dit protocol is in overeenstemming met hetgeen is verwoord in het Burgerlijk Wetboek art. 377 b, c en e (zie bijlage 1)
2. Voor bestuur en school is het belang van het kind de meest zwaarwegende factor
3. Bestuur en school zijn geen partij in de afspraken die ouders maken
4. De verzorgende ouder is eerste aanspreekpunt
5. In beginsel is het de verantwoordelijkheid van de ouders zelf om informatie aan elkaar door te geven
6. Bij gedeeld ouderlijk gezag hebben beide ouders in enkele gevallen beslissingsrecht, nl. bij:
 - a. Aanmelding op een school (andere basisschool of school voor voortgezet onderwijs)
 - b. overplaatsing naar een andere school (sbo)
 - c. onderzoek door een externe deskundige
7. Bij aanmelding, of als er op een later tijdstip sprake is van gewijzigde omstandigheden, zoals een verbroken relatie, een echtscheiding of wijzigingen in het ouderlijk gezag, vullen de ouders een vragenlijst in (zie bijlage 2)
8. Daar waar gesproken wordt over ouders met een verbroken relatie wordt bedoeld: alle ouders die niet meer samen zijn of die gescheiden zijn.

Het protocol

- I. Bij de aanmelding wordt door de ouders tevens melding gedaan van de gezinssituatie waarin de leerling opgroeit, alsook van de gezagsrelatie van beide ouders tot het kind. Indien van toepassing zijn de adressen van beide ouders bij de school bekend, alsmede de relevante passages uit het ouderschapsplan, relevante passages uit de beschikking van de rechter en overige afspraken tussen beide ouders. Het aanmeldformulier wordt indien mogelijk door beide ouders ondertekend. Indien slechts één handtekening vermeld is op het aanmeldformulier zal de school in verband met het betrachten van zorgvuldigheid, hieromtrent navraag bij de ouder die het aanmeldformulier heeft ondertekend doen.

Bij relevante wijzigingen (zoals wijzigingen in de gezagsrelatie tot het kind, een verbroken relatie of verhuizing) dienen de ouders de school (de directeur) daarvan direct in kennis te stellen onder overlegging van, indien relevant, de passages uit het ouderschapsplan en de gerechtelijke stukken. Zie hiervoor uitgangspunt 7; als er sprake is van een verbroken relatie vullen de ouders de vragenlijst in. Wanneer beide ouders gezamenlijk het ouderlijk gezag hebben (of na de verbroken relatie of echtscheiding hebben behouden), dan blijven zij in gelijke mate recht op informatie en consultatie door de school houden.

- II. In geval van een verbroken relatie of een echtscheiding, neemt de school ten aanzien van hen beiden een neutrale positie in. De school onthoudt zich dus van iedere betrokkenheid bij conflicten tussen de ex-partners en doet op geen enkele wijze uitspraak. Zij richt zich primair op haar pedagogisch-didactische verantwoordelijkheid tegenover de leerling. De ouders dienen de van de school verkregen informatie met elkaar te delen. Er is een verplichting van ouder op ouder om informatie te delen.
- III. Alle ouders met gezag hebben hetzelfde recht op informatie en consultatie door de school. De wet maakt geen onderscheid tussen de verzorgende en niet-verzorgende ouders. Op basis van de wet dient voor wat betreft de aard van de informatieverstrekking gekeken te worden naar gezagsverhouding van de ouder tot het kind (zie onder V. A en V. B). Mocht overigens sprake zijn van een biologische vader die zijn kind niet heeft erkend, dan heeft hij geen recht op informatie.
- IV. Op grond van artikel 1:377b BW is de ouder die belast is met het gezag gehouden om de andere ouder die niet met het gezag belast is op de hoogte te stellen van gewichtige aangelegenheden met betrekking tot de persoon van het kind en deze te raadplegen over daaromtrent te nemen beslissingen.
 - A. In beginsel gaat de school uit van bovenstaande (zie ook uitgangspunt 5). De Wet op het Primair onderwijs (WPO) bepaalt dat scholen aan ouders moeten rapporteren over de voortgang van de leerling (zie sub 1). Deze verplichting moet gezien worden als een actieve informatieplicht van de school en scholen moeten zelf het initiatief nemen om ouders te informeren. Dus ook wanneer ouders gescheiden of niet meer samen zijn. De school ondervangt dit in de eerste plaats met dit protocol, door stap I (incl. bijlage 2).
 1. WPO Artikel 11. Rapportage vorderingen van leerlingen
Het bevoegd gezag rapporteert met inachtneming van het leerling- en onderwijsvolgsysteem, bedoeld in artikel 8, zesde lid (de school voorziet in voortgangsregistratie), over de vorderingen van de leerlingen aan hun ouders.

V. Welke informatie de school op verzoek van de ouder aan hem/haar dient te verstrekken, is afhankelijk van de gezagsverhouding van de ouders tot de leerling:

- A. In geval van gezamenlijk ouderlijk gezag omvat de informatieverstrekking ten minste:
1. het verstrekken van de schoolgids, de rapporten/toetsresultaten van de leerling in kwestie, correspondentie en overige relevante informatie over de leerling;
 2. uitnodigingen voor oudergesprekken en op ouders gerichte schoolactiviteiten, dan wel activiteiten waarbij ouderparticipatie vanuit de school gewenst is;
 3. verzoeken om toestemming voor begeleiding en onderzoek van de leerling in het kader van diens schoolloopbaan;
 4. inzage in de door de school vastgelegde persoonsgegevens, waaronder het leerlingendossier wanneer de leerling jonger is dan zestien jaar.

Uitgangspunt blijft dat beide ouders, als zij beiden ouderlijk gezag hebben, op gelijke wijze geïnformeerd en geconsulteerd worden. Met andere woorden; er is geen sprake van onderscheid tussen verzorger en niet-verzorger. Dit nog los van het feit dat in geval van co-ouderschap dit onderscheid niet te maken is.

B. De niet met het gezag belaste ouder ontvangt op zijn/haar verzoek informatie over belangrijke feiten en omstandigheden.

Op basis van jurisprudentie: rapporten, informatie rond schoolkeuze, informatie met betrekking tot de schoolloopbaan en specifieke problemen, tenzij

1. de informatie ook niet aan de met het gezag of verzorging belaste ouder zou worden verstrekt (zie artikel 377c BW) of
2. het belang van de leerling zich daartegen verzet. Indien de school een verzoek om informatie afwijst, zal zij dit met redenen omkleed kenbaar maken aan de ouders.

VI. De uitnodiging voor een individueel oudergesprek betreft een uitnodiging voor een gezamenlijk gesprek voor beide ouders. Daarbij moet worden opgemerkt dat de omvang van het aantal ouders met een verbroken relatie de school aanleiding kan geven om de contactmomenten met ouders met een verbroken relatie te reguleren.

VII. In situaties waarin de school ten aanzien van de informatieverstrekking vermoedt dat dit niet in het belang van de leerling is, dan zal zij de kwestie voorleggen aan een onafhankelijke deskundige (zoals een huisarts of een psycholoog).

VIII. Als een van de ouders een nieuwe partner heeft, mag de school niet zonder meer de informatie over de voortgang van het kind aan de nieuwe partner verstrekken. Daar is in beginsel toestemming van de andere ouder (met gezag) voor nodig. De nieuwe partner is in het kader van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) immers een derde en de school mag zonder instemming van de beide ouders met gezag geen informatie over de leerling verstrekken aan derden.

Als beide ouders gezag hebben, mag een van de ouders ook niet zonder toestemming van de andere ouder een nieuwe partner meenemen naar een oudergesprek. Mochten beide ouders instemmen met de aanwezigheid van de nieuwe partner bij een oudergesprek, dan kan school ook zelf besluiten deze nieuwe partner niet toe te laten tot het oudergesprek. De school heeft immers slechts de verplichting om ouders van leerlingen te informeren over de voortgang van de leerling en hoeft hierover niet in gesprek te gaan met derden.

IX. Andere zaken:

1. Alle ouders met gezag hebben hetzelfde recht op informatie en consultatie door de school. Wanneer ouders hier niet in voldoende mate duidelijkheid over verschaffen, vraagt de school (de directeur) een uittreksel uit het Gezagsregister aan bij de desbetreffende rechtbank;
2. In situaties waarbij de niet-verzorgende ouder, onaangekondigd in afwijking van de afspraken die bij de school bekend zijn, het kind wil afhalen, blijft het kind onder toezicht van de leerkracht/medewerker van de school en deze draagt persoonlijk het kind over aan de verzorgende ouder (zie ook IX lid 4 sub a);
3. Als één van de ouders vragen stelt waarbij de neutraliteit van de school in het geding komt, bijvoorbeeld om te rapporteren wat het kind op school vertelt over een verblijf bij de andere ouder, dan gaat de leerkracht daar niet op in;
4. Als een ouder in het geval van een verbroken relatie onaangekondigd in afwijking van de afspraken die bij de school bekend zijn op het schoolplein of in de school komt en het kind wil meenemen, kan dat alleen wanneer de andere ouder op de hoogte is en daar een afspraak over is gemaakt. Is de leerkracht/medewerker hier niet zeker van, dan wordt hierover telefonisch contact gelegd met de andere ouder.

Veiligheid staat hierbij altijd voorop. Natuurlijk voor het kind maar niet in de laatste plaats voor de leerkracht(en)/medewerker(s) van de school. Zij hebben recht op een veilige werkplek zonder agressie. Het project 'Veilige Publieke Taak Onderwijs' (VPTO) heeft hierin voorzien middels de 8 normen voor het onderwijs¹. Deze helpen schoolbesturen om te gaan met agressie en geweld tegen haar medewerkers. In navolging van deze normen doen wij aangifte wanneer er sprake is van (ernstige) geweldsincidenten en maken wij afspraken met de politie omtrent situaties bij (v)rechtscheidingen. Op deze manier bevorderen wij het gevoel van veiligheid binnen onze organisatie.

- X. Wanneer er activiteiten plaatsvinden op school waarbij ouders welkom zijn, bijvoorbeeld tentoonstellingen, open avonden, afsluiting van een thema of de afscheidsavond, gaat de school ervan uit dat ouders in goed overleg met elkaar beslissen wie daarbij aanwezig is. Dat kunnen beide ouders zijn of zelfs beide ouders met hun partner. Voorop staat dat het belang van het kind niet wordt geschaad.

¹ Bron: <https://www.schoolveiligheid.nl/po-vo/kennisbank/omgaan-met-agressie-en-geweld/>

Schematisch overzicht

Welke ouder heeft recht op welke informatie? In onderstaand schema staan verbintenissen tussen ouders weergegeven met daarnaast welke ouder recht heeft op welke informatie.

	Voor wie?	Alle informatie	Beperkte informatie
A	Ouders die met elkaar zijn getrouwd; voor beide ouders geldt:	X	
B	Ouders die zijn gescheiden; voor beide ouders geldt:	X	
C	Ouders die hun partnerschap hebben laten registreren	X	
D	Ouders die niet met elkaar zijn getrouwd, maar via goedkeuring van de rechtbank het gezamenlijk gezag uitoefenen	X	
E	Ouder die niet met het gezag is belast		X <i>artikel 1:377c BW</i>
F	In geval van samenwonen, vader heeft kind erkend, niet ingeschreven in gezagsregister; voor vader geldt:		X <i>artikel 1:377c BW</i>
G	In geval van samenwonen, vader heeft kind erkend en ingeschreven in gezagsregister; voor beide ouders geldt:	X	
H	Stel heeft samengewoond, nu uit elkaar, kind is erkend, ingeschreven in gezagsregister; voor beide ouders geldt:	X	
I	Stel heeft samengewoond, nu uit elkaar, kind is erkend, maar niet ingeschreven in het gezagsregister; voor vader geldt:		X <i>artikel 1:377c BW</i>
J	Ouders beide uit de ouderlijke macht gezet, kind is onder voogdij geplaatst; voor beide ouders geldt:		X <i>artikel 1:377c BW</i>
K	Voogd	X	
L	Biologische vader, die zijn kind niet heeft erkend	<p><i>Voor de biologische vader, die zijn kind niet heeft erkend geldt: helemaal GEEN informatie.</i></p>	

Bijlage 1

Burgerlijk Wetboek

Boek 1. Personen- en familierecht Titel 15. Omgang en informatie

Artikel 377b

1. De ouder die met het gezag is belast, is gehouden de niet met het gezag belaste ouder op de hoogte te stellen omtrent gewichtige aangelegenheden met betrekking tot de persoon en het vermogen van het kind en deze te raadplegen - zo nodig door tussenkomst van derden - over daaromtrent te nemen beslissingen. Op verzoek van een ouder kan de rechter ter zake een regeling vaststellen.
2. Indien het belang van het kind zulks vereist kan de rechter zowel op verzoek van de met het gezag belaste ouder als ambtshalve bepalen dat het eerste lid van dit artikel buiten toepassing blijft.
3. Artikel 377e is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 377c

1. Onverminderd het bepaalde in artikel 377b van dit boek wordt de niet met het gezag belaste ouder desgevraagd door derden die beroepshalve beschikken over informatie inzake belangrijke feiten en omstandigheden die de persoon van het kind of diens verzorging en opvoeding betreffen, daarvan op de hoogte gesteld, tenzij die derde de informatie niet op gelijke wijze zou verschaffen aan degene die met het gezag over het kind is belast dan wel bij wie het kind zijn gewone verblijfplaats heeft, of het belang van het kind zich tegen het verschaffen van informatie verzet.
2. Indien de informatie is geweigerd, kan de rechter op verzoek van de in het eerste lid van dit artikel bedoelde ouder bepalen dat de informatie op de door hem aan te geven wijze moet worden verstrekt. De rechter wijst het verzoek in ieder geval af, indien het belang van het kind zich tegen het verschaffen van de informatie verzet.

Artikel 377e

De rechtbank kan op verzoek van de ouders of van een van hen een beslissing inzake de omgang alsmede een door de ouders onderling getroffen omgangsregeling wijzigen op grond dat nadien de omstandigheden zijn gewijzigd, of dat bij het nemen van de beslissing van onjuiste of onvolledige gegevens is uitgegaan.